

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
Кафедра германської філології

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

Спеціальність 035 «Філологія»

Реалізація принципу ситуативності в процесі навчання іноземної мови

Допущено до захисту «__» _____ 2020 р.

Зав. каф. германської філології _____ канд. філол. наук, проф. Кобякова І. К.

Виконала:

студентка групи ПР-63

Іншина Наталія Олексіївна

Науковий керівник:

к. філол. наук, доц.

Баранова Світлана Володимирівна

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні аспекти застосування принципу ситуативності в процесі навчання іноземної мови	5
1.1. Основні принципи навчання іноземної мови.....	6
1.2. Структура і зміст іншомовної компетентності.....	7
1.3. Ситуативність як один із головних принципів навчання іноземної мови.....	11
РОЗДІЛ 2. Аналіз реалізації принципу ситуативності в процесі навчання іноземної мови	15
2.1. Модель і система вправ застосування принципу ситуативності.....	15
2.2. Аналіз результатів дослідження.....	20
ВИСНОВКИ	25
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	28
ДОДАТКИ	31

ВСТУП

Проблема підвищення мотивації за допомогою принципу ситуативності при навчанні іноземної мови є однією з найактуальніших проблем. Основним джерелом навчальної діяльності є внутрішні потреби учнів. Від того, як ці потреби задовольняються, залежить пізнавальна активність, ініціативність і самостійність майбутніх фахівців. Завданням викладача є формування сприятливого мотиваційного клімату для підвищення внутрішньої активності учнів, удосконалення організації процесу навчання іноземної мови з урахуванням його комунікативної складової.

Розуміння того, що іноземна мова відкриває доступ до духовного і культурного багатства інших народів і країн, у учнів сформована. З необхідністю в безпосередньому спілкуванні з іноземцями, будь то в реальному (наприклад, подорожі) або електронному форматі (наприклад, онлайн-спілкування), майже кожен з них вже зіткнувся. Крім того, усвідомлення важливості вивчення іноземних мов як необхідної умови професійного зростання навіть у першокурсників вже є.

Однак, незважаючи на високий престиж іноземної мови, на першому курсі мотивація у учнів різко знижується або взагалі зникає. Це частково пояснюється і тим, що на початковому етапі навчання іноземної мови у ВНЗ виникає ряд мовних труднощів, і тим, що в процесі адаптації першокурсники відчують ряд психологічних проблем, що негативно позначається на навчанні. І крім того, спосіб організації самого процесу викладання цієї навчальної дисципліни відіграє не останню роль.

Тому, у даній роботі, ми розглянемо особливості впливу ситуативно-тематичної організації навчального матеріалу під час навчання іноземної мови, так як одним з важливих умов ефективності процесу навчання є постійно підтримуваний інтерес учня до самого процесу оволодіння іноземною мовою, його результативність. Так, одним з головних завдань навчання іноземної мови

для викладача – донести до учнів необхідність вивчення іноземної мови для їх професійної діяльності, переконати в необхідності продовження вивчення даного предмета для їх особистісного та професійного зростання за допомогою ситуативного принципу. Основної мета учасників спілкування – підтримка мовної взаємодії, в ході якої відбувається послідовне породження співрозмовниками різноманітних за своїм функціонально-комунікативним призначенням мовних актів. Ці мовні акти (висловлювання, об'єднані ситуативно-тематичною спільністю) спрямовані на обмін інформацією та думками, спонукання до дій, вираз емоційної оцінки, дотримання норм мовного етикету. Над даною темою працювали такі дослідники, як Н. Симонова, А. Маркова, Н. Жинкін, І. Зимня та ін..

Мета курсової роботи – визначити реалізацію принципу ситуативності в процесі навчання іноземної мови.

Виходячи з поставленої мети передбачається вирішити наступні завдання:

1. Визначити принципи навчання іноземної мови.
2. Описати структуру і зміст іншомовної компетентності.
3. Охарактеризувати ситуативність як один із головних принципів навчання іноземної мови.
4. Визначити модель і система вправ застосування принципу ситуативності.
5. Проаналізувати результати дослідження.

Предметом курсової роботи є реалізація принципу ситуативності в процесі навчання іноземної мови.

Об'єкт курсової роботи – ситуативність як один із головних принципів навчання іноземної мови

Структура курсової роботи. Курсова робота складається зі вступу, двох розділів, загальних висновків, списку літератури.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ПРИНЦИПУ СИТУАТИВНОСТІ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

1.1. Основні принципи навчання іноземної мови

Навчальний процес організовується і проводиться відповідно до визначених дидактичних принципів. Принципам навчання приділено серйозну увагу. Відповідно до різноманіття навчально-виховних цілей та змісту процесу навчання реалізуються різні дидактичні можливості сучасних засобів навчання.

А. М. Щукін зазначає, що принципи навчання є вихідними положеннями, які в своїй сукупності можуть визначати вимоги до навчального процесу, його цілей, завдань, методів, засобів, організаційних форм, процесу навчання [36, с. 45]. Принципи можуть відрізнятися за ступенем абстракції, по ступеню загальності. В системі навчання виділяють так звані, дидактичні принципи, загальні для будь-якого предмета, і методичні, характерні для викладання іноземних мов. Принципи навчання створюють основу процесу навчання і «виокремлюють зміст і методи навчання» [25, с. 55].

Система принципів навчання є відкритою, яка допускає включення нових принципів і переосмислення вже існуючих [23, с. 184]. Методисти вважають, що принципи навчання не є обов'язковою категорією методики, адже сам термін принцип навчання передбачає провідну роль вчителя у процесі навчальної діяльності, і відкидається сучасними методами навчання [21, с. 44].

Виділяють наступні принципи [21, с. 123]:

Когнітивні принципи (cognitive principles):

1 принцип автоматизації мовних одиниць (automaticity);

2-принцип використання внутрішньої мотивації (intrinsic motivation principle).

Емоційно-психологічні принципи (affective principles):

1 принцип «мовного Я» (language ego);

2 принцип «взаємопов'язаного оволодіння мовою і культурою країни», мова якої «вивчається» (language- culture connection).

Лінгвістичні принципи [20, с. 160]:

1 облік впливу рідної мови (negative language effect);

2 принцип комунікативної спрямованості (communicative competence).

Виділяють принципи комунікативного методу [14, с. 23]:

1. Принцип мовної спрямованості.

2. Принцип індивідуалізації при провідній ролі особистісного аспекту.

3. Принцип функціональності.

4. Принцип новизни.

5. Принцип ситуативності.

Таким чином, принцип – це часто закон, який виконує функції принципу. Процес навчання дуже об'ємний і багатоплановий. Важко навіть уявити, що всі принципи можуть бути значущими для всього процесу. Швидше за все, є принципи різних рангів: одні визначають весь процес навчання, інші – навчання якогось виду мовної діяльності, треті значимі лише для якоїсь галузі навчання іноземної мови і т.д. процес навчання буде ефективним лише за умови, якщо учень володіє мотивацією до досліджуваного предмета, самостійно і повно виконує навчальну діяльність і, нарешті, ця діяльність керується ззовні принципами, що гарантують задану якість навчання.

1.2. Структура і зміст іншомовної компетентності

Лінгвістичний рівень іншомовної комунікативної компетенції складається з трьох рівнозначно важливих підрівнів [6, с. 42]:

1) лексичний, що включає в себе володіння певним словниковим запасом і вміння доречно використовувати ті чи інші мовні одиниці щодо контексту мови;

2) граматичний, в який входять знання про граматичний лад мови і вміння вживати граматичні правила в мові різного типу;

3) фонетичний, який об'єднує знання про фонетичний лад і просодіку мови і вміння коректно вимовляти слова і пропозиції.

Мовленнєвий рівень комунікативної компетенції підрозділяється на наступні підрівні [5, с. 167]:

- 1) дискурсивний - вміння вибудувати логічно завершені висловлювання і адекватно сприймати мову співрозмовника;
- 2) стратегічний - вміння компенсувати відсутні знання в разі комунікативного збою.

Займаючи в даній структурі відокремлене положення, професійний рівень іншомовної комунікативної компетенції укладає в собі:

- 1) вміння використовувати іноземну мову в міждисциплінарному блоці;
- 2) вміння застосовувати навички володіння іноземною мовою в професійній діяльності.

Ієрархія рівнів складається таким чином: лінгвістичний рівень є своєрідним фундаментом формування даної компетенції, оскільки для здійснення висловлювання необхідно володіти деяким словниковим запасом (володіння словниковим запасом входить в лексичний підрівень лінгвістичного рівня) і володіти необхідними для цього граматичними структурами (граматичний підрівень). Мовний рівень, що займає другу сходинку ієрархії, складається поступово на основі елементів лінгвістичного рівня - окремих тематичних пластів лексики і необхідних граматичних структур. За мовним рівнем слід рівень професійного оволодіння мовою стає можливим після сформованості лінгвістичного і мовного рівнів. Сутність професійного рівня полягає в тому, щоб формувати вміння і навички, необхідні для вузькоспеціального застосування іноземної мови у професійній діяльності.

На думку М. Паласюк, і О. Чорної до іншомовної компетентності людини входить сукупність компетенцій пов'язаних з вивченням іноземної мови в інтеграції з іншими знаннями, вміннями, навичками, які можуть забезпечувати здатність особистості щодо розв'язування проблем, які виникають у професійному або соціокультурному середовищі.

До цієї компетентності входять наступні складники:
лінгвістична компетенція;

тематична компетенція;
прагматична компетенція;
соціокультурна компетенція;
компенсаторна компетенція;
навчальна компетенція;
комунікативна компетенція [8; 9].

Н. Мельник вважає, що іншомовна компетентність є інтегративним феноменом, до якого входить низка спеціальних здібностей, навичок, знань, умінь, стратегій, якими забезпечується успішність реалізації мовленнєвої діяльності в певних ситуаціях спілкування [10, с.23].

Іншомовна комунікація можлива за умови володіння суб'єктами іншомовного спілкування мовою як засобом комунікації. Рівень сформованості іншомовної комунікативної компетентності суб'єктів виступає визначальним фактором, що обумовлює рівень ефективності комунікативного процесу в цілому [4, с. 17].

Увага до проблеми компетентності зумовлена в першу чергу переорієнтацією системи освіти на формування базових компетенцій як відображення сукупності знань та ставлень учня. Це викликало активізацію досліджень компетентності як суб'єктної характеристика.

Іншомовна комунікативна компетенція / компетентність має тривалу історію вивчення, і в даний час існують кілька її моделей, що функціонують в освітніх системах (М. Байрам, І. Л. Бім, Дж. Зарат, В. В. Сафонова). Поняття «комунікативна компетенція» в західній літературі увів Д. Хаймз, а у вітчизняній літературі – І. О. Зимня, і спочатку використовувалося в сфері навчання іноземним мовам, де в даний час іншомовна компетентність розглядається як мета і планований результат навчання (І. Л. Бім, Є. Н. Гром, В. В. Сафонова, О. М. Соловова).

Іншомовна комунікативна компетентність розглядається всіма дослідниками як складний, багатокомпонентний освітній процес. При цьому існує значна варіативність виділяється авторами компонентного складу

іншомовної комунікативної компетентності, що пов'язано зі складністю, багатоплановістю процесу спілкування [2, с. 43].

О. О. Леонтьєв визначає іншомовну комунікативну компетенцію як здатність засобами мови, що вивчається здійснювати мовну діяльність відповідно до цілей і ситуацією спілкування в рамках тієї чи іншої сфери діяльності. В її основі лежить комплекс умінь, що дозволяють брати участь в мовному спілкуванні в його продуктивних і рецептивних видах [12, с. 54]. Дана точка зору є актуальною, оскільки не суперечить новій практико-орієнтованій моделі освіти: іншомовна комунікативна компетенція – це не просто сума знань, умінь і навичок, а здатність особистості до актуалізації придбаного в процесі навчання потенціалу в діяльності, проте ми вважаємо, що концепт «компетенція» у визначенні іншомовної комунікативної компетенції слід трактувати як більш складну структуру, яка відобразить взаємодія когнітивних і афективних навичок та наявність мотивації.

Як вважає А. М. Щукін іншомовна комунікативна компетенція виступає здатність засобами мови, яка вивчається здійснювати мовну діяльність згідно з цілями і ситуаціями спілкування в межах тієї чи іншої сфери діяльності. Автором виділяється такий зміст іншомовної комунікативної компетенції [26, с. 139]:

- лінгвістична компетенція, тобто володіння знаннями про систему мови, про правила функціонування одиниць мови в мовленні і сприйнятливості її, щоб через цю систему осягати чужі думки і викладати власні судження в усній і письмовій формі;

- мовленнєва компетенція, або знання способів формування і формулювання думок за допомогою мови, що забезпечують спосіб сформулювати і реалізувати мовний процес (здійснити комунікативну навмисність), а до того ж і вміння такі способи задіяти в мовному акті;

- соціокультурна компетенція передбачає знання учнями національно-культурних особливостей соціальної і мовленнєвої поведінки носіїв мови: їх звичаїв, етикету, соціальних стереотипів, історії та культури, а також способів користування цими знаннями в процесі спілкування;

- соціальна компетенція, або бажання і вміння вступати в комунікацію з іншими людьми, здатність орієнтуватися в ситуації спілкування і будувати висловлювання відповідно до комунікативного наміру мовця і ситуації;
- стратегічна (компенсаторна) компетенція – це заповнення учнями прогалів у знанні мови, а також мовному та соціальному досвіді спілкування в іншомовному середовищі;
- дискурсивна компетенція, що означає здатність учня використовувати певні стратегії для конструювання та інтерпретації тексту;
- предметна компетенція – це вміння розумітися в змістовному плані комунікації людини в певній сфері діяльності;
- професійна компетенція, тобто здатність до успішної професійної діяльності.

Ю. Федоренко виділяє у складі іншомовної комунікативної компетенції мовну, мовленнєву, стратегічну, дискурсивну та соціокультурну компетенції.

У свою чергу, І. Л. Бім комунікативну компетенції і визначає її як «здатність і реальне прагнення реалізувати іншомовне комунікація з носіями мови, а в свою чергу залучення учнів до культури країни / країн мови, що вивчається, краще усвідомлення культури своєї власної країни, вміння представляти її в процесі спілкування» [1, с. 159-160]. І. Л. Бім називає це поняття «компетенцією», яка «орієнтує на формування здатності здійснювати діяльність, а також готовності її реально здійснювати і на отримання при цьому практичного результату цієї діяльності» [1, с. 160],

На думку В. В. Сафонові іншомовна компетенція є певний рівень володіння мовними та культурносоціальними знаннями, вміннями, навичками, що дає змогу тому, хто навчається комунікативно прийнятно і доцільно варіювати та змінювати свою мовленнєву поведінку залежно від факторів функціонування та розвитку одномовного або двомовного спілкування та утворює підґрунтя для комунікативного бікультурного розвитку» [17, с. 97]. До неї входить іншомовна комунікативна компетенція, мовленнєва, компенсаторна і соціокультурна компетенції.

Деякі дослідники розрізняють мовну й мовленнєву компетенції (О. Арцишевська, О. Біляєв, О. Горошкіна, А. Нікітіна, М. Пентиліук), зазначаючи, що мовленнєва компетентність не тільки пов'язана з мовною, а й реалізується на її основі.

Отже, іншомовна компетентність це сукупність знань, навичок і умінь, що формуються в процесі навчання іноземної мови, а також здатність до виконання певної діяльності на основі отриманих знань, навичок і умінь. Іншомовна компетенція – це здатність засобами мови, що вивчається здійснювати мовленнєву діяльність відповідно до цілей і ситуації спілкування в рамках тієї чи іншої сфери діяльності. Розглянувши і вивчивши різні моделі іншомовної комунікативної компетенції, слід зазначити, що представлені структури даної дефініції мають як деякі загальні, так і відмінні компоненти. Наприклад, всі автори виділяють лінгвістичну або мовленнєву компетенцію (знання фонетики, граматики і лексики), без якої неможливо говорити про комунікативну діяльність в принципі. Більшість дослідників також виділяють такі компетенції, як соціолінгвістичну та стратегічну (компенсаторну) компетенції, що пояснює важливість врахування соціокультурної специфіки комунікації і володіння комунікативними стратегіями, необхідними для найбільш ефективного вирішення комунікативних завдань. У ряду авторів зустрічаються також такі види компетенцій, як дискурсивна (комунікативне вживання мови), прагматична (досягнення комунікативної мети), соціальна, навчально-пізнавальна.

1.3. Ситуативність як один із головних принципів навчання іноземної мови

Сучасна концепція навчання іноземних мов має гуманістичну спрямованість, окреслює персональний підхід до учнів, самостійну роботу в ході навчання, максимальне створення та впровадження мистецьких задумів викладача. Методичним шаблоном на сьогодні є комунікативно-спрямований метод навчання іноземних мов. Ситуативність - єдиний з найголовніших канонів комунікативно-орієнтованого навчання [7, с. 12].

Ситуативний метод досліджували такі науковці як Дж.Річардз, Т.Роджерс та ін. Зокрема, українські вчені О. Багрянцева, С. Гапонова вивчали питання, що пов'язані з активними методами навчання. Наукові розробки дослідників є важливою теоретичною базою для реалізації ситуативного методу. Як зазначають вчені, ситуативність на уроці може суттєво підвищувати мотивацію та активну діяльність школярів. Вправи, які створюються на ситуативній основі, підсилюють мотиви учнів у діалогах, читанні, аудіюванні, та на письмі.

Хід навчання зобов'язаний мати ситуативне підґрунтя з ціллю збільшення мотивів говорити, читати, слухати або писати іноземною мовою. Ситуативність в якості принципу пояснює, що все навчання говорінню формулюється на базі і за допомогою ситуацій. Говоріння є відтворення своїх думок з ціллю постановки завдань спілкування. Через це метою навчання слід вважати не мову, що потрібно при філологічному навчанні і не мову, як «спосіб формування і формулювання думки» [9, с. 130], і хоча це далеко не легка мовленнєва діяльність - говоріння, читання, слухання чи письмо, але ці види мовленнєвої діяльності як засіб спілкування. Що стосується мовлення, це означає, що воно разом із парою лінгвістики (міміка, жести) та праксеміки (рух, постава) служить засобом реалізації усної форми спілкування.

Ситуація виступає як вимога для сформування навичок та умінь. Мовна функція створена на перенесенні навичок, адже вічно варіативні обставини спілкування перед мовцем ставлять кожного разу все нові завдання. Впоратися з цим можна тільки в тому випадку, якщо мовні вміння досить динамічні. Обумовлені мовні ситуації є умовою організації ситуативної гнучкості мовного навику [3, с. 277].

При навчанні усного мовлення іншої країни створювати стандартні природні ситуації спілкування не так вже й легко. Ситуації, які виникають самі по собі, в усному навчальному середовищі спілкування, мають, по-перше, вузьке змістовне завдання, по-друге, вони з величезною ймовірністю втілюються на рідній мові. Перший фактор пов'язаний з закономірністю додавати в ситуацію зміст, що виходить за межі навчального процесу. Другий фактор пов'язаний з

тим, що учні схильні розглядати іноземну мову як об'єкт вивчення, а не як засіб спілкування. Мова у них створює асоціацію з навчальним процесом, а це проти природного спілкування. Свого викладача вони бачать як людину, що віддає навчальні завдання для них і контролює їх виконання.

Натуральна обстановка спілкування має можливість з'явитися, в разі якщо в тому числі і не докладати до цього практично ніяких зусиль. Можливо включать вводять історію в формі будь-яких відрізків реальності, зафіксованих вербально, тобто в формі слів або ж малюнків. Зміст слова зобов'язаний розвиватися кругом конкретної сюжетної частини. Але не все зміст виражається на словах, частка лише тільки мається на увазі. І в разі якщо людина усвідомлює слово, ці частини вона може відтворити. Частини історії грають голів на роль для остаточного оформлення змісту слова. Створення мовних ситуацій спілкування на базі опущених ланок слова вважається універсальним способом, наприклад як ними можна скористатися лише тільки в тих випадках, коли слово підготовлений для цього навмисне [2, с. 28].

Метод створення ситуацій з впровадженням вербального матеріалу реалізований на підборі слів, допускають імовірність інтенсивного оціночного ставлення до викладених прецедентів, явищ, заходів. Спілкування з'являється в що у разі, коли педагогу виходить з опорою на зміст викликати різне ставлення до одних і що ж речей. Даним способом можна скористатися не тільки лише на базі навмисне обраних навчальних слів, а й під час обговорення будь-теми, яка в цей момент робиться актуальною. Роль вчителя вироблено в тому, щоб виходячи з кола інтересів студентів, запропонувати для обговорення цю ситуацію, їх приверне. Тому що протилежність оцінок вважається вирішальним моментом у розвитку обговорення питання, викладач зобов'язаний стимулювати її і за цей час, коли у студентів як виявилось єдина точок зору. Цього просто досягти, в разі якщо взяти в борг зворотну операцію [5, с. 167].

Для створення ситуацій спілкування можуть застосовуватися картинки. Нерідко це карикатури - схематичні зображення предметів або ж явищ. В карикатурах застосовуються найменші графічні способи в тому числі і в разі

якщо потрібно передати зміст, яке містить бездонний значення. Як і в тексті, в малюнку слід бути що-небудь недомальована. Добра карикатура і, значення якої укривий за зовнішніми складовими частинами.

Цей принцип передбачає введення та закріплення навчального матеріалу з використанням тих ситуації спілкування, які відображають зміст спілкування. «Освіта мовних навичок і умінь відбувається швидше і легше, якщо процес оволодіння мовою максимально наближений до реальних умов спілкування. На заняттях створюється атмосфера, що імітує реальне спілкування» [26, с. 98].

Навчальні тексти відповідно до цього принципу повинні містити «стилістичні варіанти мовних формул, які використовують люди різного віку і різного соціального статусу в найбільш типових мовних ситуаціях» [21, с. 45].

Є. І. Пассов формулює наступні правила навчання. Для навчання говорінню як засобу навчання необхідно організувати мовленнєвий матеріал навколо ситуації як систем взаємовідносин співрозмовників; змістовною стороною ситуацій слід вважати проблеми, відповідні інтересам даної категорії учнів. Оскільки ситуативність є невід'ємною якістю говоріння, мовний матеріал необхідно з самого початку його засвоєння пов'язувати з ситуацією; для цих цілей служить ситуативна презентація матеріалу. Для створення навички, здатної до перенесення, необхідно її формування в умовах мовних ситуацій. Найдієвішим засобом розвитку механізмів і якостей мовного вміння є необумовлені мовні ситуації [15, с. 21].

О. О. Леонтьєв розглядає мовленнєву ситуацію як певну ланку, як один з найважливіших компонентів акту діяльності. Мовленнєва ситуація постає як сукупність умов мовних і немовних, необхідних і достатніх для того, щоб здійснити мовленнєву дію за наміченим планом, навіть якщо дані умови закладені в тексті або створені вчителем в класі [12, с. 21].

Таким чином, ситуативність є найважливішим принципом при навчанні іншомовного говоріння. І завдання вчителя – полягає в тому, щоб на уроках створити ситуації для успішного спілкування мовою, яка вивчається.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ СИТУАТИВНОСТІ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

2.1. Модель і система вправ застосування принципу ситуативності

Специфікою організації навчального матеріалу є те, що розкриття розмовних тем пропонується вводити на основі переліку типових ситуацій спілкування. Така організація матеріалу для навчання усного мовлення називається ситуативно-тематичною. У зв'язку з цим пропонується система вправ для навчання усного мовлення іноземною мовою з урахуванням лінгвометодичних принципів.

Виділяються ряд факторів, які впливають на підвищення рівня мотивації:

- 1) фактори, пов'язані з внутрішньою активністю учнів;
- 2) фактори, пов'язані зі специфікою іноземної мови як навчального предмета;
- 3) фактори, обумовлені особистістю викладача, від якого залежить процес організації навчальної діяльності [1, с. 45].

Саме внутрішня активність, внутрішня поведінка, що спонукає індивіда робити які-небудь дії, і визначається дослідниками, слідом за А. Маслоу, як мотивація [13, с. 52].

Структура кожного конкретного мотиву виступає як підстава дії, вчинку людини [7].

А. Маслоу виділив основні ідеї, які, на його думку, визначають людську поведінку:

1. Потреби людей безмежні: як тільки людина задовольняє лише потреби, у неї з'являються інші.
2. Задоволені потреби втрачають мотивуючу силу.
3. Незадоволені потреби спонукають людину до дії.

4. Потреби людини вибудовуються в певну ієрархію за своєю значимістю [13, с. 33].

Формуванню стійкої мотивації до оволодіння іноземною мовою сприяє забезпечення вчителем в навчальному процесі зон найближчого розвитку – створення системи навичок і умінь учнів. Мотивація учнів може підвищитися, якщо навчальний матеріал організувати за ситуативним принципом.

З цією метою, перш за все, був проведений аналіз навчальної програми для учнів, в якій традиційно пропонується список розмовних тем таких, як:

Тема 1. Знайомство. Біографія. Сім'я. Сімейні традиції. Етикетні формули комунікації

Тема 2. Робочий день. Вільний час. Захоплення. Подорожі.

Тема 3. Рідне місто.

Тема 4. Міста країн (и), що вивчається. Культурні традиції. Свята.

Тема 5. Освіта в Україні і за кордоном

Тема 6. Українські та європейські школи [17, с. 90].

Список досить великий і різноманітний, проте ні з методичної точки зору, ні з точки зору підвищення мотивації цей список тем не має ні комунікативного, ні пізнавального значення, так як дослідниками в області методики та лінгвістики, встановлено, що усна мова як засіб спілкування потрібна в певних комунікативних ситуаціях, тому вихідним моментом при структуруванні змісту навчання повинні бути не теми, а конкретні комунікативні ситуації.

Так, в методиці викладання іноземної мови найбільш обґрунтованим є розкриття розмовних тем на основі переліку типових ситуацій спілкування. Типові комунікативні ситуації неоднорідні за своєю структурою в різних сферах спілкування [12].

В. Л. Скалкін пропонує уявити ситуації і теми у вигляді єдиного ситуативно-тематичного атласу, в якому пов'язані з різними сферами спілкування ситуації доповнювалися б відповідними темами мовних актів, а на лінгвістичному рівні – граматичним і лексичним інвентарем (структурами, мовними зразками, словами, виразами, розмовними формулами і т. д.). Така

організація матеріалу для навчання усного мовлення може бути названа ситуативною [18, с 52].

Дана організація навчального матеріалу передбачає наступні лінгвометодичні принципи:

1) Принцип комунікативної спрямованості, яка впливає з основної функції і структури спілкування і передбачає включення учнів в процес комунікації. Принцип комунікативної спрямованості передбачає комунікативно-виправданий відбір мовного матеріалу для усного мовлення, дидактично виражену потребу в спілкуванні, психологічну потребу в спілкуванні, навчання через спілкування.

2) Принцип міжнародних контактів передбачає інтернаціоналізацію мовного спілкування з носіями мови не тільки в сфері писемного мовлення (головним чином читання), а й у сфері усного мовлення, тим самим надаючи процесу навчання практично спрямований характер.

3) Принцип врахування соціально-комунікативної позиції школяра в рамках майбутньої професійної діяльності.

4) Принцип дискретності передбачає диференціювання усно-мовної комунікації: виділення сфер комунікації (соціально-побутова, сімейна, професійно-виробнича, соціально-культурна, сфера ігор і захоплень, адміністративно-правова, сфера навчання та ін.), що впливають з комунікативно-мовних ситуацій, в які реально потрібно включити дидактичні аналоги – типові комунікативні ситуації.

5) Принцип ситуативної обумовленості мовного контакту, який дозволяє розглядати тему як результат взаємодії базових компонентів в комунікативно-мовній ситуації (ситуація, особистості, які спілкуються і їх взаємини, мовні спонукання, розвиток самого контакту). Виходячи з цього принципу, не тема породжує мовний контакт, а комунікативно-мовленнева ситуація породжує тему [16, с. 66].

Тому, слід структурувати розмовні теми на комунікативно-мовні ситуації на ситуативно-тематичної основі. В цьому випадку комунікативний аспект

іншомовної підготовки повинен включати вміння вступати в контакт з носіями мови і вести бесіди на відповідні ситуації теми побутового, соціально-культурного та професійного характеру. Розглянемо приклади комунікативно-мовних ситуацій на конкретних темах.

1. До вас в школу приїжджає група іноземних учнів з вузу. Обговоріть з іншими учнями групи, що найцікавіше у вашій школі, що відрізняє її від інших [20, с. 162].

Наприклад:

Pupil 1. Do you think our school is unique?

Pupil 2. Yes, of course.

Pupil 1. What is so specific in our school?

Pupil 2. First of all, it is one of the oldest school in the city. It was founded in ..

Pupil 3. Five hundreds pupils 'study at the school.

Pupil 4. Also, our school is famous for its graduates. Such as ...

2. Обговоріть, які пам'ятки ви можете показати гостям міста.

3. Ви зустрічаєте групу іноземних учнів в аеропорту. Привітайте їх, увійдіть, познайомтеся, запропонуйте програму заходів.

4. У бесіді обговоріть враження про перебування іноземних учнів в вашому місті, школі.

5. Ви хочете запросити іноземних учнів провести вільний час, обговоріть, як вони люблять проводити вільний час і куди хотіли б сходити і ін.

Розглянемо приклади ситуативних вправ [25, с. 13].

1. Ігри та ситуації знайомства (Getting-to-Know Games and Situations). Вони використовуються протягом усього періоду навчання і розраховані на знайомство один з одним.

а) Гра «Insisting game». Одне і те ж питання може пропонуватися декілька разів. На питання Who are you? можна відповісти різними варіантами:

I am a boy.

I am a pupil at this school.

I am Oksana.

I am a sister.

I am a basketball player.

б) Гра «Back-to-back». Учні можуть ходити по класу. Коли вчитель ударяє по долоннях, учні повинні зупинитися і кожен з них має встати спиною до найближчого учня. Потім вони повинні розповідати по черзі про те, що вони знають про учня, який стоїть за їхнею спиною.

в) Ситуація «Interviews». Учні можуть отримати наступне завдання: вони якомога більше дізнаються про свого однокласника. Але для цього потрібно підготувати декілька питань і потім брати інтерв'ю, після чого зробити повідомлення про те, що вони дізналися про свого товариша.

г) Ситуація «Questionairing». Учням роздаються картки, на яких повинні бути вказані питання, звернені до них. Після того, як картки вже заповненні потрібно обговорити усі відповіді. Таким чином, можна помітити, що в класі є учні зі схожими інтересами.

2. Ігри вгадування (Guessing games) [25, с. 14].

а) «Guess the theme». У конверт потрібно помістити картинку, яка буде вирізана з якогось журналу, але має бути пов'язана з темою (фото письменника, кінозірки) або картка з вказаною назвою предмета шкільного вжитку або міста. Потім учні мають відгадати, що знаходиться у конверті, і таким чином визначити нову тему уроку, задаючи уточнюючі питання (yes \ no questions).

б) «Unscramble the word». Учням можна запропонувати скласти слово з букв, які даються врозсіч (tuoryc – country), скласти слова з букв записаних на дошці.

в) «Acrostic poems». На дошці має бути написано слово за темою уроку. Учні повинні підібрати слова так, щоб кожна буква слова стала першою літерою нового слова.

3. Проблемні ситуації (Problem situations).

а) «Give me your advice». Учитель може розповісти про особисті проблеми або про проблеми своїх знайомих: *My shop is not working. There is no place to fix*

it here. What can you advise me? Про особисті проблеми можуть розповісти й учні, а клас потім може допомогти порадами.

б) «What happened?» Учитель повинен показати класу картинку з журналу, на якій зображена: людина з певною емоцією. Це може бути розгубленість, здивування і потім учні мають здогадатися, що могло трапитися і як в даній ситуації допомогти.

в) «Finish the story». Учитель може почати розповідь, в якій описується будь-яка проблема, і потім має зупинитися на середині. Потім учитель просить учнів закінчити його розповідь або запропонувати своє власне рішення вказаної проблеми [25, с. 15].

Отже, на підготовчому етапі пропонуються лексичні одиниці по темі, лексичні вправи для закріплення лексики і тексти, які служать інформаційною основою для розвитку в мовному плані комунікативно-мовної ситуації. Крім того, вводяться граматичні явища і конструкції, які послужать основою для мовленнєвої діяльності. Наприклад, для опису місцевості, міста, екскурсії по місту використовується конструкція *There is / There are*, прийменники місця і напрямку руху; для розповіді про себе, історії рідного міста, історії школи використовуються минулі часи і пасивний стан.

2.2. Аналіз результатів дослідження

Робота по дослідженню питання підвищення мотивації при вивченні іноземної мови шляхом ситуативної організації навчального матеріалу проводилася в три етапи:

I етап – констатуючий;

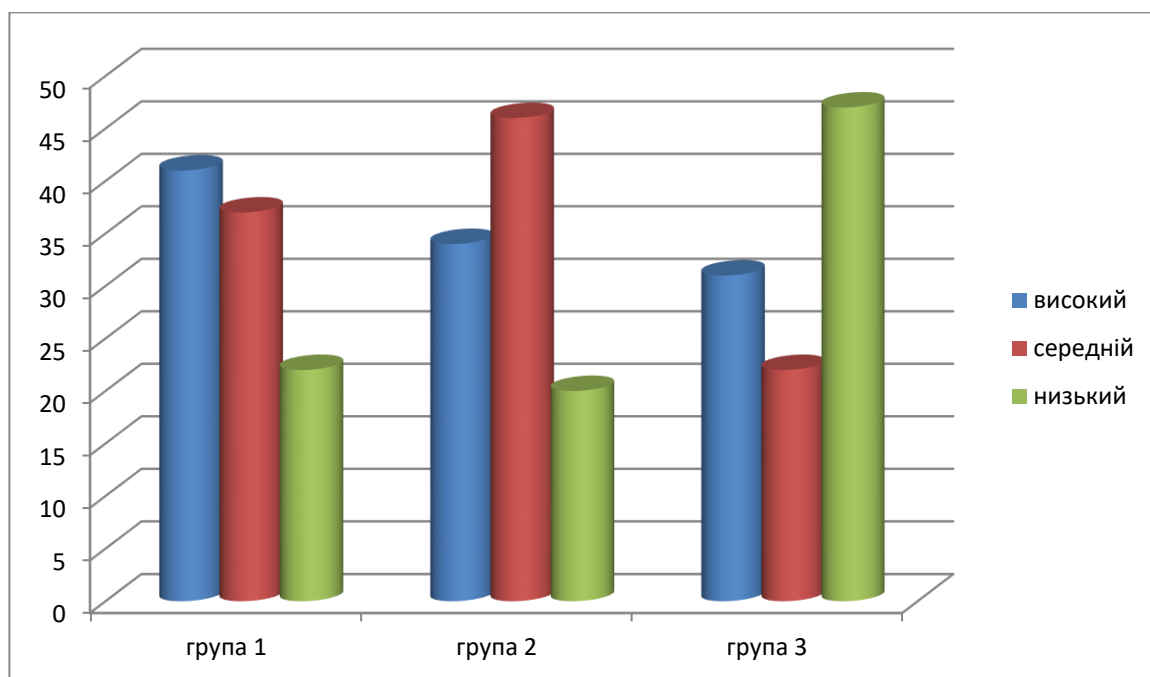
II етап – основний;

III етап – контрольний.

У дослідженні взяли участь 23 учня.

Результатом першого – констатуючого етапу – було виявлення проблеми, а саме низька мотивація вивчення іноземної мови; були підібрані діагностичні матеріали для визначення рівня мотивації і на основі проведеної діагностики

була розроблена система подачі навчального матеріалу у вигляді комунікативно-мовних ситуацій. Для виявлення рівня мотивації учнів використовувалася методика діагностики спрямованості навчальної мотивації за Т. Д. Дубовицькою.

Діаграма 1. Розвиток мотивації навчання іноземної мови за допомогою ситуативного принципу

З діаграми видно, що високий рівень мотивації до вивчення англійської мови виявився в одній з трьох груп, що беруть участь в опитуванні, – групі 1 (41% відзагальної кількості учнів в групі). У більшій кількості опитаних учнів (в інших двох групах) навчання переважає середній і /або низький рівень мотивації. Дослідження питання про основні мотиви вивчення іноземної мови дозволило виявити ті аспекти, які є в пізнавальному плані, тобто стають внутрішньої рушійною силою, яка сприяє успішному оволодінню даної навчальної дисципліни. З цією метою було проведено опитування, де учням пропонувалося відповісти на питання: *Навіщо вам потрібна іноземна мова?*

В анкеті-опитувальнику пропонується кілька варіантів відповідей, які вони могли доповнити і своїми варіантами. Відповіді розподілилися наступним чином (таблиця 2.1.): З наведених результатів видно, що найбільш часті відповіді: «для

подорожей і спілкування за кордоном»; «Знання іноземної мови потрібно для роботи»; «Для розширення кругозору»; «Хочу жити і працювати за кордоном».

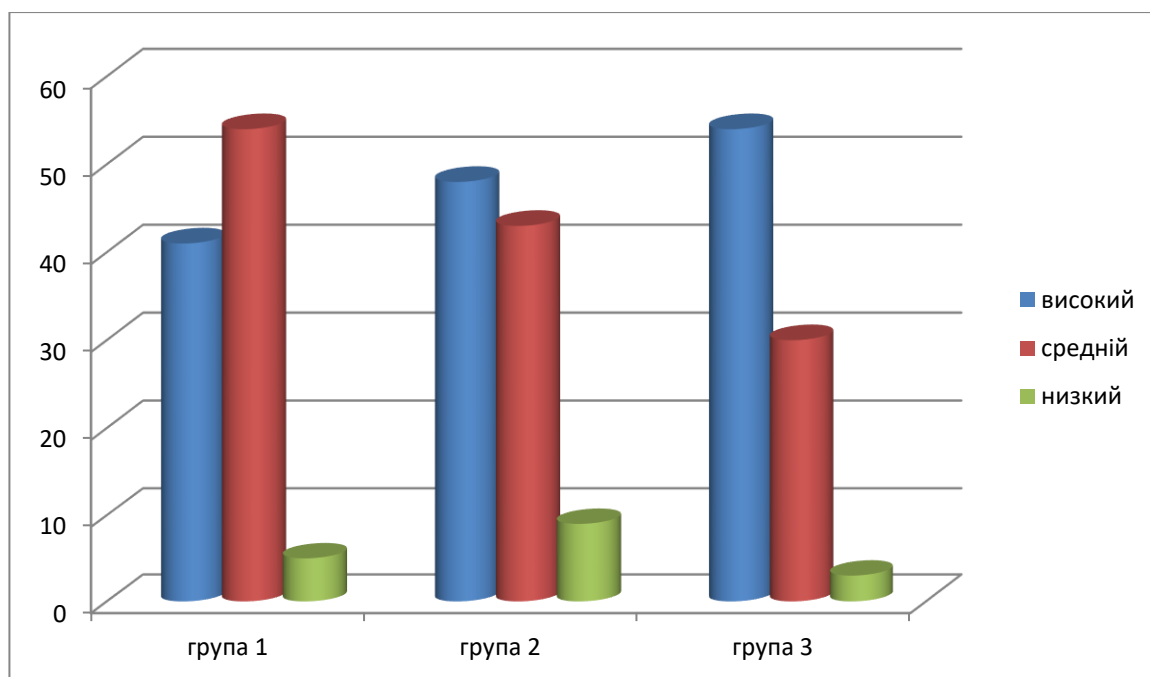
У деяких опитувальних листах були дані такі коментарі, як: «Подобається сама мова»; «Хочу отримати хорошу оцінку»; «Вищу освіту хочу отримати».

Найтривалішим за часом і складним за своєю суттю був основний етап, в процесі якого була реалізована розроблена система вправ. На заключному етапі була проведена діагностика рівня мотивації учнів до вивчення іноземної мови, яка виявила позитивну динаміку, тим самим підтвердивши гіпотезу, що ситуативно-тематична організація навчального матеріалу в рамках освоєння дисципліни «Іноземна мова» сприяє підвищенню мотивації (рис. 2).

Таблиця 2.1.

Причини важливості навчання іноземної мови учнями

Відповіді	% співвідношення
Це є вимогою часу. Це престижно	32
Кожна освічена людина повинна знати іноземну мову	18
Для подорожей і спілкування за кордоном	75
Для подальшого навчання	8
Знання іноземної мови потрібно для роботи за фахом	67
Іноземна мова є обов'язковим навчальним предметом	9
Хочу жити і працювати за кордоном	48
За наполяганням батьків	12
Для розширення кругозору	8
Щоб читати іноземну літературу в оригіналі	3
Як засіб отримання додаткових знань	7

Діаграма 2. Розвиток рівня мотивації (контрольний етап)

Проаналізувавши основні моменти, які виділяють учні при даному способі піднесення навчального матеріалу, ми виділили наступне:

1. Яскравість поставленої мети: учні розуміють, що іноземна мова може стати засобом спілкування в конкретній ситуації.

2. Результативність: комунікативно-мовні ситуації дискретні, тобто поетапно, крок за кроком, порційно вводиться навчальний матеріал і так само поетапно відпрацьовується, що дозволяє досягати відчутних результатів для учнів з різним рівнем володіння іноземною мовою, це підкріплює, збільшує мотивацію.

3. Безпосереднє спілкування. У комунікативно-мовних ситуаціях діяльність учнів спрямована на взаємодію між учасниками навчального процесу. Таке безпосереднє спілкування провокує інтелектуальну активність учнів, викликає інтерес, емоції.

4. Можливість використовувати ігрові моменти, так як спілкування в навчальному процесі являє собою чергування певних ролей, комунікативних ролей – мовця і слухача, і соціально-комунікативних ролей, поставлених у навчальному завданні. Як вже доведено численними дослідженнями у

вітчизняній і зарубіжній науці, використання гри і / або ігрових елементів в процесі навчання дозволяє розкрити і сформувати великий мотиваційний потенціал, так як гру супроводжують емоційність, позитивний настрій, націлений на результат, можливість змодельовати ситуацію успіху.

5. Професійна орієнтація. Професійно-орієнтоване читання, як і професійно-орієнтоване говоріння, слід по праву розглядати як інтеграційних компонентів професійної діяльності [17, с. 33].

Так, виходячи з досліджень питання навчальної мотивації, можна зробити висновок, що основним її компонентом є внутрішня активність того, хто навчається, а пізнавальна потреба є провідною в навчальній діяльності. Мотиви різноманітні і рухливі й залежать від особистості учня. У навчальних закладах у розвитку мотивації особистості учня важливу роль відіграють мотиви, пов'язані з навчальною діяльністю.

Підвищення навчальної мотивації будується на досягненні успіху. Створення ситуації успіху вимагає особливих підходів до самого процесу викладання навчальної дисципліни і особливим чином організованої системи вправ, подібної до тієї, яка запропонована в даному дослідженні [22, с. 45].

На основі проведеного аналізу, опрацювання питання підвищення мотивації можна зробити висновок, що використання ситуативно-тематичної організації навчальних матеріалів є методично доцільним. За проведеними спостереженнями, анкетуванням і бесідами, проведених зі учнями, уявлення усних тем у вигляді комунікативно-мовних ситуацій викликає жвавий інтерес в учнів, створює комфортне середовище для вивчення мови і тим самим підвищує навчальну мотивацію учнів.

ВИСНОВКИ

У ході дослідження визначено принципи навчання іноземної мови. Навчальний процес організовується і проводиться відповідно до визначених дидактичних принципів. Принципам навчання приділено серйозну увагу. Відповідно до різноманіття навчально-виховних цілей та змісту процесу навчання реалізуються різні дидактичні можливості сучасних засобів навчання. Принципи навчання - це вихідні положення, які в своїй сукупності визначають вимоги до навчального процесу в цілому і його складових: цілями, завданнями, методами, засобами, організаційними формами, процесу навчання. Принципи можуть відрізнятися за ступенем абстракції, за ступенем загальності. В системі навчання виділяють так звані, дидактичні принципи, загальні для будь-якого предмета, і методичні, характерні для викладання іноземних мов. Принципи навчання створюють основу процесу навчання і виокремлюють зміст і методи навчання.

Описано структуру і зміст іншомовної компетентності. Іншомовна комунікативна компетентність розглядається всіма дослідниками як складний, багатокомпонентний освітній процес. При цьому існує значна варіативність, яка виділяється авторами компонентного складу іншомовної комунікативної компетентності, що пов'язано зі складністю, багатоплановістю процесу спілкування. Іншомовна комунікативна компетенція ділиться на три рівні - лінгвістичний, мовний та професійний. Іншомовна комунікація можлива за умови володіння суб'єктами іншомовного спілкування мовою як засобом комунікації.

Охарактеризовано ситуативність як один із головних принципів навчання іноземної мови. Ситуація виступає як фактор утворення умінь і здібностей. Мовна робота заснована на перенесенні здібностей, так як безмежно варіативні обставини спілкування встановлюють перед мовцем все нові завдання. Умовою формування ситуативної еластичності мовного досвіду вважається обґрунтовані

мовні історії. Метод створення ситуацій з впровадженням вербального матеріалу реалізований на підборі слів, допускають імовірність інтенсивного оціночного ставлення до викладених прецедентів, явищ, заходів. Спілкування з'являється в що у разі, коли вчителю виходить з опорою на зміст викликати різне ставлення до одних і що ж речей. Даним способом можна скористатися не тільки лише на базі навмисне обраних навчальних слів, а й під час обговорення будь-теми, яка в цей момент робиться актуальною. Роль вчителя вироблено в тому, щоб виходячи з кола інтересів студентів, запропонувати для обговорення цю ситуацію, їх приверне.

Визначено модель і систему вправ застосування принципу ситуативності. В методиці викладання іноземної мови найбільш обґрунтованим є розкриття розмовних тем за ситуацією спілкування. Типові комунікативні ситуації неоднорідні за своєю структурою в різних сферах спілкування. Можна уявити ситуації і теми у вигляді єдиного ситуативно-тематичного атласу, в якому пов'язані з різним сферам спілкування ситуації доповнювалися б відповідними темами мовних актів, а на лінгвістичному рівні – граматичним і лексичним інвентарем. Така організація матеріалу для навчання усного мовлення може бути названа ситуативною.

Проаналізовано результати дослідження. Так, виходячи з досліджень питання навчальної мотивації, можна зробити висновок, що основним її компонентом є внутрішня активність того, хто навчається, а пізнавальна потреба є провідною в навчальній діяльності. Мотиви різноманітні і рухливі й залежать від особистості учня. У навчальних закладах у розвитку мотивації особистості учня важливу роль відіграють мотиви, пов'язані з навчальною діяльністю. На основі проведеного аналізу, опрацювання питання підвищення мотивації можна зробити висновок, що використання ситуативно-тематичної організації навчальних матеріалів є методично доцільним. За проведеними спостереженнями, анкетуванням і бесідами, проведених з учнями, уявлення усних тем у вигляді комунікативно-мовних ситуацій викликає жвавий інтерес в

учнів, створює комфортне середовище для вивчення мови і тим самим підвищує їх навчальну мотивацію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник / Ф. С. Бацевич. – К. : Видавничий центр «Академія», 2009. – 344 с.
2. Бех П. О., Биркун Л. В. Концепція викладання іноземних мов в Україні / П. О. Бех, Л. В. Биркун // Іноземні мови. – 1996. – №2. – С. 3–8.
3. Бим И. Л. Компетентностный подход к образованию и обучению иностранным языкам / И. Л. Бим // Компетенции в образовании: опыт проектирования: сб. науч. тр. / под ред. А. В. Хуторского. – М.: Научно-внедренческое предприятие «ИНЭК», 2007. – 327 с.
4. Буренко В. Стратегічні напрями розвитку сучасної шкільної іншомовної освіти / В. Буренко // Іноземні мови в сучасній школі, 2012. – № 4. – С. 28–33.
5. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / під ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.
6. Зимняя И. А. Педагогическая психология / И. А. Зимняя. – М., 1986. – С. 130–134.
7. Карп'юк О. Д. Європейське Мовне Портфоліо: методичне видання / О. Д. Карп'юк. – Тернопіль : Лібра Терра, 2008. – 112 с.
8. Леонтьев А. А. К определению речевой ситуации: общая методика обучения иностранным языкам / А. А. Леонтьев. – М., 1991. – 342 с.
9. Маслоу А. Г. Мотивация и личность / А. Г. Маслоу. – СПб.: Питер, 2007. – 352 с.
10. Мельник Н. І. Іншомовна компетентність як пріоритетний напрям у змісті професійної підготовки педагогів у країнах Європи / Н. І. Мельник // Іншомовна освіта педагога: виклики, проблеми, перспективи: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 5 лист. 2105 р.). – К., 2015. – С. 201–207
11. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. Вид. 2ге,

- випр. і перероб. / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої.
– К.: Ленвіт, 2002. – 328 с.
12. Морська Л. І. Сучасні тенденції у викладанні іноземних мов для спеціальних цілей / Л. І. Морська // Іноземні мови. 2002. – № 2. – С. 23-24
13. Паласюк М. Формування іншомовної комунікативної компетентності у студентів вищих технічних закладів освіти / М. Паласюк // Людинознавчі студії: зб. наук. пр. Дрогобицького держ. пед. ун-ту імені Івана Франка. Серія: Педагогіка. – Дрогобич: Вид. відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2014. – Випуск 29. Ч. 1. – С. 144-154.
14. Пассов Е. И. Коммуникативный метод обучения иностранному языку / Е. И. Пассов. – М., 1985. – 345 с.
15. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Науковометодичний посібник. За ред. О. І. Пометун. – К.: А.С.К., 2004. – 192 с.
16. Сафонова В. В. Изучение языков международного общения в контексте диалога культур и цивилизаций / В. В. Сафонова. – Воронеж: ИСТОКИ, 1996. – 239 с.
17. Скалкин В. Л. Ситуация, тема, текст в лингвометодическом аспекте / В. Л. Скалкин // Русский язык за рубежом. 1993. – № 3. – С. 52-58.
18. Солощук Л. В. Вербальні і невербальні компоненти комунікації в англomовному дискурсі / Л. В. Солощук. – Харків : Константа, 2006. – 300 с.
19. Ставицька І. В. Іншомовна компетентність : місце дефініції у термінологічному полі сучасних наукових суджень / І. В. Ставицька // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2013. – № 4 (30). – С. 280–286
20. Федоренко Ю. П. Формування у старшокласників комунікативної компетенції в процесі вивчення іноземної мови: Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Б. П. Федоренко. – Луцьк, 2005. – 342 с.

21. Фіцула М. М. Педагогіка / М. М. Фіцула. – Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2008. – 232 с.
22. Формування мовної особистості на різних вікових етапах: Монографія / За ред. акад. А. М. Богущ. – Одеса, 2008. – 237 с.
23. Хом'як А. Особистісно-діяльнісний підхід як важлива умова формування комунікативної компетентності учнів у процесі вивчення англійської мови / А. Хом'як // Молодь і ринок, 2008. – № 2 (37). – С. 129-134.
24. Чорна О. О. Особливості та практика формування іншомовної комунікативної компетентності студентів технічних спеціальностей / О. О. Чорна // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. Наукові дослідження. Досвід. Пошуки. – 2013. – Вип. 22. – С. 230-237
25. Щукин А. Н. Обучение иностранным языкам: теория и практика: учебное пособие для преподавателей и студентов / А. Н. Щукин. – М.: Филоматис, 2004. – 416 с.

ДОДАТКИ

Додаток А. План конспекту уроку із застосування принципу ситуативності

Клас: 10

Предмет: англійська мова

Тип уроку: комбінований

Тема: Працевлаштування. Проходження співбесіди.

Цілі уроку:

Практична:

- удосконалювати навички ситуативного говоріння за темою, зазначеною вище;
- покращувати навички аудіювання;
- активізувати вживання лексики описання особистих професійних рис та практичного досвіду, а також граматичних структур, які є актуальними при складанні діалогів за темою;
- розширювати знання по темі за допомогою комунікативних вправ в режимі T-S, S1-S2;
- готувати учнів до ЗНО за допомогою тестових завдань.

Розвиваюча:

- формувати навички роботи в парах;
- розвивати мовленнєву здогадку та реакцію учнів.

Виховна:

- виховувати культуру спілкування;
- виховувати взаємоповагу та взаємодопомогу;
- виховувати любов до іноземної мови та активне ставлення до її вивчення.

Очікувані результати як досягнення учнів:

На кінець уроку учні вмітимуть впевнено спілкуватися за темою уроку, використовуючи необхідний лексико-граматичний інвентар.

План уроку:

1. Вступна частина.

Ознайомлення з темою уроку, створення зацікавленості учнів у мовленнєвій ситуації.

2. Основна частина.

a. Перегляд відео. Аудіювання.

-Учні виконують завдання на розуміння інформації взагалі,

-звертають увагу на деталі почутого та

-виконують тестове завдання).

b. Робота зі словниковим запасом, активізація лексичних одиниць та граматичних структур, виконання практичних завдань, складання діалогів за зразком.

-Учні пояснюють слова, визначають синоніми,

-обговорюють власні риси в парах,

-визначають, які особисті та професійні риси важливі для певної професії).

c. Складання власних діалогів за запропонованою мовною ситуацією

(участь у програмі Work&Travel) (Учні визначають, чи відповідає пропозиція про роботу їхнім очікуванням).

3. Заключна частина.

a. Підсумок. (Вчитель аналізує помилки, визначає успіхи та досягнення учнів).

b. Пояснення домашнього завдання.

c. Оцінювання.

Обладнання: мультимедійний екран, ноутбук.

Дидактичні матеріали: відеофільм, PPP, роздатковий матеріал.

Хід уроку:

Stage and aims	Interaction	Time	Procedural detail (What does the teacher do? What do the students do?)
<p>I. Вступна частина.</p> <p>Ознайомлення з темою уроку, створення зацікавленості учнів у мовленнєвій ситуації.</p>	<p>В-У У1-У2</p>	<p>5 хв</p>	<p>Вчитель вітає учнів, ставить їм питання стосовно теми уроку: What is the right age to start looking for a job? Should teenagers work? Why? Why not? What kind of job do you consider to be suitable for you personally when you are a University student?</p> <p>Учні обговорюють питання в парах, вчитель запитує, чи дісталися вони єдиною думки щодо цих питань.</p>
<p>II. Основна частина.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовка до аудіювання 2. Перегляд відео. Аудіювання. (покращувати навички розуміння на слух загальної та детальної інформації) 	<p>В-У У1-У2</p>	<p>15 хв</p>	<p>Вчитель показує питання, які роботодавець може поставити під час співбесіди та питає, які теми є більш або менш ймовірними. Учні називають найбільш ймовірні теми. Вчитель дає завдання: зрозуміти, які теми обговорювалися під час аудіювання. Учні на картках відзначають правильні відповіді порівнюють з партнером та з відповідями вчителя на дошці. Вчитель показує, які запитання було поставлено, учні визначають, про що були питання та перефразують їх.</p> <p>Вчитель пояснює, що протягом наступного прослуховування учні звертають увагу на те, що говорить претендент на роботу. Учні виконують тест на вибір правильної відповіді. Після виконання тесту учні порівнюють відповіді. Якщо необхідно, вчитель коментує сперечливі моменти та показує правильні відповіді на дошці. Далі учні складають діалог за зразком почутого.</p>

<p>3.Робота зі словниковим запасом, активізація лексичних одиниць , виконання практичних завдань.</p>	<p>В-У У1-У2</p>	<p>15 хв</p>	<p>Вчитель пояснює, що підчас співбесіди є дуже важливим вміти визначити свої переваги над іншими претендентами, зокрема власні персональні та професійні риси, та дає завдання визначити синоніми до вже знайомих прикметників. На картках учні поєднують синоніми, порівнюють відповіді з партнером. Вчитель показує правильні відповіді на дошці. Далі вчитель дає картки з прикметниками, учні встають та відшукують партнера- синонім. Учні створюють нові пари.</p> <p>Вчитель моделює наступне завдання: описати власні риси, не називаючи прикметника. В парах учні обговорюють завдання, описують риси. Вчитель питає, чи правильно було визначені переваги та яку інформацію учні дізналися про партнера.</p>
<p>4.Складання власних діалогів за запропонованою мовною ситуацією (участь у програмі Work&Travel).</p> <p>III.Заключна частина. <i>Висновки уроку</i></p>	<p>У1-У2</p>	<p>12 хв</p> <p>3 хв</p>	<p>Вчитель розповідає про існування програм працевлаштування українських студентів в США та про роботу, яку вони пропонують. Учні отримають картки з назвою роботи та пишуть, які риси є необхідними для цієї роботи. Далі учні встають та шукають людину, яка має потрібні властивості та запрошують її на співбесіду. Учні працюють в парах на визначають, чи відповідає пропозиція про роботу їхнім очікуванням, а роботодавець чи готовий він запропонувати роботу. Вчитель демонструє, якого висновку треба дістатися підчас діалогу:</p> <p>INTERVIEWER: I am ready to offer you the position of.....</p> <p>(I am NOT ready to offer you the position of.....)</p> <p>YOU: I am ready to accept the offer.</p> <p>(I'm afraid I should turn down the offer.)</p> <p>Вчитель звертає увагу на помилки, визначає успіхи та досягнення учнів .</p>

			Пояснює домашнє завдання та оцiнює учнiв.
--	--	--	---